

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Vlastimil Ondrák: Pohotovostní prapory SNB v nasazení proti banderovcům, Praha 2018, diplomová práce na Ústavu českých dějin FF UK, 123 s.

Název diplomové práce Vlastimila Ondráka je vůči obsahu samotného textu vlastně příznačný, respektive naprosto přesný. Pod pojmenováním *Pohotovostní prapory SNB v nasazení proti banderovcům* se vlastně dost dobře skrývá nestejnorodá a přece komplementární náplň předkládaného díla. Operační dějiny ozbrojeného nasazení daných praporů SNB i zpravodajská a politická hodnota jejich aktivit na slovenském území.

Vlastimil Ondrák si vybral téma z těsně poválečných dějin, a přesto z hlediska mezinárodněpolitické situace na výhodě Evropy vlastně stále aktuální. Zajímavý je jeho text i z toho důvodu, že se jedná vlastně o jednu z mála ucelenějších odborných prací věnovaných, jak si je autor sám dobře vědom, největšímu bojovému nasazení od konce 2. světové války. Zcela jistě se tak jedná o zajímavé téma, jež má potenciál zodpovídat řadu otázek, respektive zohledňovat interesantní momenty a problémy československých poválečných dějin. Jak z ranku vojenské historie, tak z oblasti dějin politických. Vlastně se autor podle mého soudu dostal velmi blízko k fundamentální otázce poválečného vládnutí československého státu: jak se zvládal vůbec starat o bezpečnost a kontrolu nad vlastním teritoriem? Respektive jinak, dokázal to vůbec? Působil dva roky po válce již jako konsolidovaný a proorganizovaný celek?

Práce má přehlednou strukturu, kterou pisatel zdůvodňuje v úvodu práce. V něm ovšem trochu postrádám explicitnější vymezení cíle práce, byť jsme o této věci s Vlastimilem Ondrákem pravidelně hovořili během našich seminárních setkávání. Ke struktuře mám jen jednu poznámku: pokud se práce primárně věnuje nasazení pohotovostních praporů SNB, nemusel být věnován až takový prostor kontextualizujícímu líčení „ukrajinských realit“, byť chápu autorovi důvody k rozsahu prvního oddílu...

Druhá část je věnována detailnímu popisu protibanderovských akcí na území Slovenska v průběhu několika měsíců roku 1947, resp. 1948. V těchto pasážích si přijdou na své milovníci podrobného popisu, nicméně je dobře, že autor nezůstal pouze u evidence aktivit, ale svůj výzkum průběžně komparoval s předcházející tvorbou. Čtenáře tak

místy upozorňuje na odlišnost informací. V tomto ohledu prokázal detailní znalost jak látky, tak i dosavadní produkce k tématu.

Ačkoliv by právě v druhé kapitole mohl leckterý čtenář spatřovat těžiště textu, já osobně jej spatřuji v kapitole třetí, věnované zpravodajské a politické činnosti pluku SNB „Slovensko“. Jak sděluje sám kol. Ondrák, nasazení pluku na Slovensku zahrnovalo i politickou agitaci a zpravodajství ve prospěch KSČ. Navíc zprávy směřující ze Slovenska jsou velmi zajímavou sondou do místních poměrů odkazující k reálné situaci na východě republiky. V tomto ohledu se potvrzuje, že když dva se zabývají jedním tématem, nemusí vždy psát stejné práce. Zatímco autor kladl důraz právě i na popis akcí, mně osobně by se více zamlouvala koncepce práce opírající se primárně o onu zpravodajskou činnost naznačující (organizační) možnosti (vládnutí) státu a ne nevýznamné strategické aktivity KSČ „dávno“ před únorem 1948, čili alternativní tázání předkládané práce.

Mé osobní preference však samozřejmě nijak nedevalvují pisatelův zcela jistě legitimní přístup. Nicméně přesto si dovolím poznámku – případný další autorův výzkum daného tématu by měl být podle mého soudu koncipován problémověji, tedy již ne primárně jako práce popisná, ale pokládající tématu nějaké problematizující tázání tak, aby operační dějiny, respektive popis aktivit byl jen prostředkem práce. Autor má přehled o dosavadní nejen tuzemské produkci k tématu i o pramenech. Ty mu jistě dovolí zformulovat adekvátní otázky a problémy výzkumu.

Práci považuji za dobrou. Jak jsem již psal, autor osvědčil detailní znalosti problematiky, schopnost práce s prameny i relevantní (zahraniční) literaturou. Na závěr posudku si proto dovolím jen jednu „banální“ otázku, která Vlastimila Ondráka jistě nepřekvapí – co vše nám může říci nasazení praporů SNB proti banderovcům o poválečném Československu?

Práci doporučuji k úspěšné obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně*.

V Litoměřicích dne 10. Května 2018

PhDr. Jan Randák, Ph.D.

PS: Základní součástí, v jejímž rámci práce vznikala, se nejmenuje Katedra českých dějin, nýbrž Ústav českých dějin.